

征婦吟曲

鄧陳琨 著

一。亂時 1. Loạn Thời

	天地風塵	Thiên địa phong trần
	紅顏多屯	Hồng nhan đa truân
	悠悠彼蒼兮誰造因	Du du bi thương hề thủy tạo nhân
	鼓鞞聲動長城月	Cổ bễ thanh động Trường Thành nguyệt
5	烽火影照甘泉雲	Phong hỏa ảnh chiếu Cam Tuyền vân
	九重按劍起當席	Cửu trùng án kiếm khởi đương tịch
	半夜飛檄傳將軍	Bán dạ phi hịch truyền tướng quân
	清平三百年天下	Thanh bình tam bách niên thiên hạ
	從此戎衣屬武臣	Tùng thử nhung y thuộc vũ thần
10	使星天門催曉發	Sứ tinh thiên môn thôi hiều phát
	行人重法輕離別	Hành nhân trọng pháp khinh ly biệt
	弓箭兮在腰	Cung tiễn hề tại yêu
	妻孥兮別袂	Thê noa hề biệt khuyết
	獵獵旌旗兮出塞愁	Liệp liệt tinh kỳ hề xuất tái sầu
15	喧喧簫鼓兮辭家怨	Huyên huyền tiêu cổ hề từ gia oán
	有怨兮分攜	Hữu oán hề phân huề
	有愁兮契闊	Hữu sầu hề khế khoát
	良人二十吳門豪	Lương nhân nhị thập Ngô môn hào
	投筆硯兮事弓刀	Đầu bút nghiên hề sự cung đao
20	直把連城獻明聖	Trực bả liên thành hiến minh thánh
	願將尺劍斬天驕	Nguyện tương xích kiếm trảm thiên kiêu
	丈夫千里志馬革	Trượng phu thiên lý chí mã cách
	泰山一擲輕鴻毛	Thái Sơn nhất trịch khinh hồng mao
	便辭閨闈從征戰	Tiện từ khuê khôn tùng chinh chiến
25	西風鳴鞭出渭橋	Tây phong minh tiên xuất Vỹ kiều

二。出征 2. Xuất Chinh

渭橋頭清水溝
 清水邊青草途
 送君處兮心悠悠
 君登途兮妾恨不如駒
 30 君臨流兮妾恨不如舟
 清清有流水
 不洗妾心愁
 青青有芳草
 不忘妾心憂
 35 語復語兮執君手
 步一步兮牽君襦
 妾心隨君似明月
 君心萬里千山箭
 擲離杯兮舞龍泉
 40 橫征槩兮指虎穴
 云隨介子獵樓蘭
 笑向蠻溪談馬援
 君穿壯服紅如霞
 君騎驍馬白如雪
 45 驍馬兮鸞鈴
 征鼓兮人行
 須臾中兮對面
 頃刻裡兮分程
 分程兮河梁
 50 徘徊兮路旁
 路旁一望兮旆央央
 前車兮北細柳
 後騎兮西長楊
 騎車相擁君臨塞
 55 楊柳那知妾斷腸
 去去落梅聲漸遠
 行行征旆色何忙
 望雲去兮郎別妾
 望山歸兮妾思郎

Vy kiều đầu thanh thủy câu
 Thanh thủy biên thanh thảo đồ
 Tống quân xứ hề tâm du du
 Quân đặng đồ hề thiếp hận bất như câu
 Quân lâm lưu hề thiếp hận bất như chu
 Thanh thanh hữu lưu thủy
 Bất tẩy thiếp tâm sầu
 Thanh thanh hữu phương thảo
 Bất vong thiếp tâm ưu
 Ngữ phục ngữ hề chấp quân thủ
 Bộ nhất bộ hề khiên quân nhu
 Thiếp tâm tùy quân tự minh nguyệt
 Quân tâm vạn lý Thiên Sơn tiễn
 Trịch ly bôi hề vũ Long Tuyền
 Hoành chinh sáo hề chỉ hổ huyết
 Vân tùy Giới Tử liệt Lô Lan
 Tiểu hướng Man Khê đàm Mã Viện
 Quân xuyên trang phục hồng như hà
 Quân kỵ kiều mã bạch như tuyết
 Kiều mã hề loan linh
 Chinh cổ hề nhân hành
 Tu du trung hề đối diện
 Khoảnh khắc lý hề phân trình
 Phân trình hề hà lương
 Bồi hồi hề lộ bàng
 Lộ bàng nhất vọng hề bách ương ương
 Tiên xa hề Bắc Tế Liễu,
 Hậu kỵ hề Tây Trường Dương
 Kỵ xa tương ủng quân lâm tái
 Dương liễu na tri thiếp đoạn trường
 Khứ khứ lạc mai thanh tiệp viễn
 Hành hành chinh bách sắc hà mang
 Vọng vân khứ hề lang biệt thiếp
 Vọng sơn quy hề thiếp tư lang

60 郎去程兮濛雨外
 妾歸處兮昨夜房
 歸去兩回顧
 雲青兮山蒼
 郎顧妾兮咸陽
 65 妾顧郎兮瀟湘
 瀟湘煙阻咸陽樹
 咸陽樹隔瀟湘江
 相顧不相見
 青青陌上桑
 70 陌上桑陌上桑
 妾意君心誰短長

Lang khứ trình hề mông vũ ngoại
 Thiếp quy xứ hề tạc dạ phòng
 Quy khứ lưỡng hồi cố
 Vân thanh hề sơn thương
 Lang cố thiếp hề Hàm Dương
 Thiếp cố lang hề Tiêu Tương
 Tiêu Tương yên trở Hàm Dương thụ
 Hàm Dương thụ cách Tiêu Tương giang
 Tương cố bất tương kiến
 Thanh thanh mạch thượng tang
 Mạch thượng tang mạch thượng tang
 Thiếp ý quân tâm thùy đoản trường

三。悲懼 3. Bi Cự

自從別後風沙隴
 明月知君何處宿
 古來征戰場
 75 萬里無人屋
 風熬熬兮打得人顏憔悴
 水深深兮怯得馬蹄縮
 戍夫枕鼓臥龍沙
 戰士抱鞍眠虎陸
 80 今朝漢下白登城
 明日胡窺青海曲
 青海曲青山高復低
 青山前青溪斷復續
 青山上雪蒙頭
 85 青溪下水沒腹
 可憐多少鐵衣人
 思歸當此愁顏蹙
 錦帳君王知也無
 艱難誰為畫征夫
 90 料想良人經歷處
 蕭關角瀚海隅
 霜村雨店

Tự tùng biệt hậu phong sa lũng
 Minh nguyệt tri quân hà xứ túc
 Cổ lai chinh chiến trường
 Vạn lý vô nhân ốc
 Phong ngao ngao hề đả đắc nhân nhan tiêu
 Thủy thâm thâm hề khiếp đắc mã đề súc
 Thụ phu chẩm cổ ngọa Long sa
 Chiến sĩ bào yên miên hổ lục
 Kim triều Hán há Bạch Đăng thành
 Minh nhật Hồ khuy Thanh Hải khúc
 Thanh Hải khúc thanh sơn cao phục đề
 Thanh sơn tiền thanh Khê đoạn phục tục
 Thanh sơn thượng tuyết mông đầu
 Thanh Khê hạ thủy một phúc
 Khả liên đa thiếu thiết y nhân
 Tư quy đương thử sầu nhan xúc
 Cẩm trướng quân vương tri dã vô
 Gian nan thùy vị họa chinh phu
 Liệu tưởng lương nhân kinh lịch xứ
 Tiêu Quan giác hãn hải ngưng.
 Sương thôn vũ điểm

- 虎落蛇區
 風餐露宿
 95 雪脛冰鬚
 登高望雲色
 安復不生愁
 自從別後東南徼
 東南知君戰何道
 100 古來征戰人
 性命輕如草
 鋒刃下溫溫挾纊主恩深
 時刻中歷歷橫戈壯士天
 祈山舊塚月茫茫
 105 淝水新墳風裊裊
 風裊裊空吹死士魂
 月茫茫曾照征夫貌
 征夫貌兮誰丹青
 死士魂兮誰哀弔
 110 可憐爭鬪舊江山
 行人過此情多少
 古來征戰幾人還
 班超歸時鬢已斑
 料想良人馳騁外
 115 三尺劍一戎鞍
 秋風沙草
 明月關山
 馬頭鳴鐃
 城上緣竿
 120 功名百忙裏
 勞苦未應閒
- Hồ lạc xà khu
 Phong xan lộ túc
 Tuyết hĩnh băng tu
 Đăng cao vọng vân sắc
 An phục bất sinh sầu
 Tự từng biệt hậu Đông Nam kiêu
 Đông Nam tri quân chiến hà đạo
 Cổ lai chinh chiến nhân
 Tính mệnh khinh như thảo
 Phong nhận hạ ôn ôn hiệp khoáng chủ ân thâm
 Thời khắc trung lịch lịch hoành qua tráng sĩ yểu
 Kỳ sơn cựu trủng nguyệt mang mang
 Phi thủy tân phần phong niểu niểu
 Phong niểu niểu không xuy tử sĩ hồn
 Nguyệt mang mang tăng chiếu chinh phu mạo
 Chinh phu mạo hề thủy đan thanh
 Tử sĩ hồn hề thủy ai điếu
 Khả liên tranh đấu cựu giang sơn
 Hành nhân quá thử tình đa thiểu
 Cổ lai chinh chiến kỷ nhân hoàn
 Ban Siêu quy thời mấn dĩ ban
 Liệu tưởng lương nhân trì sính ngoại
 Tam xích kiếm nhất nhung yên
 Thu phong sa thảo
 Minh nguyệt quan sơn
 Mã đầu minh đích
 Thành thượng duyên can
 Công danh bách mang lý
 Lao khổ vị ưng nhàn

四。懷想 4. Hoài Tưởng

	勞與閒誰與言	Lao dũ nhàn thùy dũ ngôn
	君在天涯妾倚門	Quân tại thiên nhai, thiếp ý môn
	倚門固妾今生分	Ý môn cố thiếp kim sinh phận
125	天涯豈君平生魂	Thiên nhai khởi quân bình sinh hồn
	自信相隨魚水伴	Tự tín tương tuý ngư thủy bạn
	那堪相隔水雲村	Na kham tương cách thủy vân thôn
	妾身不想爲征婦	Thiếp thân bất tưởng vi chinh phụ
	君身豈學爲王孫	Quân thân khởi học vi vương tôn
130	何事江南與江北	Hà sự giang Nam dũ giang Bắc
	令人愁曉更愁昏	Linh nhân sầu hiều cánh sầu hôn
	一個是風流少年客	Nhất cá thị phong lưu thiếu niên khách
	一個是深閨少年婚	Nhất cá thị thâm khuê thiếu niên hôn
	可堪兩年少	Khả kham lưỡng niên thiếu
135	千里各寒暄	Thiên lý các hàn huyên
	憶昔與君相別時	Úc tích dũ quân tương biệt thời
	柳條猶未嚙黃鸝	Liễu điều do vị chuyễn hoàng ly
	問君何日歸	Vấn quân hà nhật quy
	君約杜鵑啼	Quân ước đồ quyên đề
140	杜鵑已逐黃鸝老	Đồ quyên dĩ trục hoàng ly lão
	青柳樓前語鶯鶯	Thanh Liễu lâu tiền ngữ ý nhi
	憶昔與君相別中	Úc tích dũ quân tương biệt trung
	雪梅猶未識東風	Tuyết mai do vị thức Đông phong,
	問君何日歸	Vấn quân hà nhật quy
145	君指桃花紅	Quân chỉ đào hoa hồng
	桃花已伴東風去	Đào hoa dĩ bạn Đông phong khứ
	老梅江上又芙蓉	Lão mai giang thượng hựu phù dung
	與我約何所	Dũ ngã ước hà sở
	乃約隴西岑	Nãi ước Lũng Tây sầm
150	日中兮不來	Nhật trung hề bất lai
	墜葉兜我簪	Trụy diệp đầu ngã trâm
	竚立空涕泣	Trữ lập không thê khấp
	荒邨喧午禽	Hoang thôn huyên ngọ cầm
	與我約何所	Dũ ngã ước hà sở

155 乃約漢陽橋
 日晚兮不來
 谷風吹我袍
 竚立空涕泣
 寒江起暮潮
 160 昔年寄信勸君回
 今年寄信勸君來
 信來人未來
 楊花零落委蒼苔
 蒼苔蒼苔又蒼苔
 165 一步閒庭百感催
 昔年回書訂妾期
 今年回書訂妾歸
 書歸人未歸
 紗窗寂寞轉斜暉
 170 斜暉斜暉又斜暉
 十約佳期九度違

Nãi ước Hán Dương kiều
 Nhật vãn hề bất lai
 Cốc phong xuy ngã bào
 Trữ lập không thê khấp
 Hàn giang khởi mộ trào
 Tích niên ký tín khuyến quân hồi
 Kim niên ký tín khuyến quân lai
 Tín lai nhân vị lai
 Dương hoa linh lạc uỷ thương đài
 Thương đài thương đài hựu thương đài
 Nhất bộ nhàn đình bách cảm thôi
 Tích niên hồi thư đính thiếp kỳ
 Kim niên hồi thư đính thiếp quy
 Thư quy nhân vị quy
 Sa song tịch mịch chuyển tà huy
 Tà huy tà huy hựu tà huy
 Thập ước giai kỳ cửu độ vi

五。孤另

5. Cô Lánh

試將去日從頭數
 不覺荷錢已三鑄
 最苦是連年紫塞人
 175 最苦是千里黃花戍
 黃花戍誰無堂上親
 紫塞人誰無閨中婦
 有親安可暫相離
 有婦安能久相負
 180 君有老親鬢如霜
 君有兒郎年且孺
 老親兮倚門
 兒郎兮待哺
 供親餐兮妾爲男
 185 課子書兮妾爲父
 供親課子此一身
 傷妾思君今幾度
 思君昨日兮已過

Thí tương khứ nhật tùng đầu số
 Bất giác hà tiền dĩ tam chú
 Tối khổ thị liên niên tử tái nhân
 Tối khổ thị thiên lý hoàng hoa thú
 Hoàng hoa thú thùy vô đường thượng thân
 Tử tái nhân thùy vô khuê trung phụ
 Hữu thân an khả tạm tương ly
 Hữu phụ an năng cửu tương phụ
 Quân hữu lão thân mấn như sương
 Quân hữu nhi lang niên thả nhũ
 Lão thân hề ý môn
 Nhi lang hề đãi bộ
 Cung thân xan hề thiếp vi nam
 Khóa tử thư hề thiếp vi phụ
 Cung thân khóa tử thử nhất thân
 Thương thiếp tư quân kim kỷ độ
 Tư quân tạc nhật hề dĩ quá

思君今年兮又暮
 190 君淹留二年三年更四年
 妾情懷百縷千縷還萬縷
 安得在君邊
 訴妾衷腸苦
 妾有漢宮釵
 195 曾是嫁時將送來
 憑誰寄君子
 表妾相思懷
 妾有秦樓鏡
 曾與郎初相對影
 200 憑誰寄君子
 照妾今孤另
 妾有鉤指銀
 手中時相親
 憑誰寄君子
 205 微物寓慇懃
 妾有搔頭玉
 嬰兒年所弄
 憑誰寄君子
 他鄉幸珍重

Tư quân kim niên hê hựu mộ
 Quân yêm lưu nhị niên tam niên cánh tứ niên
 Thiệp tình hoài bách lữ thiên lữ hoàn vạn lữ
 An đắc tại quân biên
 Tố thiệp trung trường khổ
 Thiệp hữu Hán cung thoa
 Tằng thị giá thời tương tống lai
 Bằng thủy ký quân tử
 Biểu thiệp tương tư hoài
 Thiệp hữu Tần lâu kính
 Tằng dữ lang sơ tương đối ảnh
 Bằng thủy ký quân tử
 Chiếu thiệp kim cô lánh
 Thiệp hữu câu chỉ ngân
 Thủ trung thời tương thân
 Bằng thủy ký quân tử
 Vi vật ngụ ân cần
 Thiệp hữu tao đầu ngọc
 Anh nhi niên sở lộng
 Bằng thủy ký quân tử
 Tha hương hạnh trân trọng

六。望想

6. Vọng Tưởng

210 昔年音信有來時
 今年音稀信亦稀
 見雁枉然思塞帛
 聞霜漫自製綿衣
 西風欲寄無鴻便
 215 天外憐伊雪雨垂
 雪寒伊兮虎帳
 雨冷伊兮狼幃
 寒冷般般苦
 天外可憐伊
 220 錦字題詩封更展
 金錢問卜信還疑

Tích niên âm tín hữu lai thời
 Kim niên âm hy tín diệc hy
 Kiến nhạn uổng nhiên tư tái bạch
 Văn sương mạn tự chế miên y
 Tây phong dục ký vô hồng tiện
 Thiên ngoại liên y tuyết vũ thủy
 Tuyết hàn y hê hổ trướng
 Vũ lãnh y hê lang vi
 Hàn lãnh ban ban khổ
 Thiên ngoại khả liên y
 Cẩm tự đề thi phong cánh triển
 Kim tiền vấn bốc tín hoàn nghi

幾度黃昏時重軒人獨立
 幾回明月夜單枕鬢斜敲
 不關醜與酣昏昏人似醉
 225 不關愚與惰懵懵意如癡
 簪斜委鬢鬢無奈
 裙褪柔腰瘦不支
 晝沈沈午院行如墜
 夕悄悄湘簾捲又垂
 230 簾外窺日出枝頭無鵲報
 簾中坐夜來心事只燈知
 燈知若無知
 妾悲只自悲

Kỷ độ hoàng hôn thời trùng hiên nhân độc lập
 Kỳ hồi minh nguyệt dạ đơn chẩm mấn tà khi
 Bất quan trâm dữ hàm hôn hôn nhân tự túy
 Bất quan ngu dữ nọa mộng mộng ý như si
 Trâm tà uỷ đoả bông vô nại
 Quần thối nhu yêu sáu bất chi
 Trú trâm trâm ngõ viện hành như truy
 Tịch tiêu tiêu tương liêm quyền hựu thủy
 Liêm ngoại khuy nhật xuất chi đầu vô thước báo
 Liêm trung tọa dạ lai tâm sự chỉ đặng tri
 Đặng tri nhược vô tri
 Thiếp bi chỉ tự bi

七。愁悶 7. Sầu Muộn

悲又悲兮更無言
 235 燈花人影總堪憐
 唧唧雞聲通五夜
 披拂槐陰度八磚
 愁似海
 刻如年
 240 強燃香花魂消檀炷下
 強臨鏡玉筋墜菱花前
 強援琴指下驚停鸞鳳柱
 強調瑟曲中悲遏鴛鴦絃
 此意春風若肯傳
 245 千金借力寄燕然
 燕然未能傳
 憶君迢迢兮路如天
 天遠未易通
 憶君悠悠兮思何窮
 250 懷人處傷心胸
 樹葉青霜裡
 蛩聲細雨中
 霜斧殘兮楊柳
 雨鋸損兮梧桐

Bi hựu bi hề cánh vô ngôn
 Đặng hoa nhân ảnh tổng kham liên
 Y ọc kê thanh thông ngũ dạ
 Phi phát hòe âm độ bát chuyên
 Sầu tự hải
 Khắc như niên
 Cường nhiên hương hoa hồn tiêu đàn chú hạ
 Cường lâm kính ngọc cân trụ lãng hoa tiền
 Cường viện cầm chỉ hạ kinh đình loan phượng trụ
 Cường điều sắt khúc trung bi yết uyên ương huyền
 Thử ý xuân phong nhược khảng truyền
 Thiên kim tá lực ký Yên Nhiên
 Yên Nhiên vị năng truyền
 Úc quân thiêu thiêu hề lộ như thiên
 Thiên viễn vị dị thông
 Úc quân du du hề tứ hà cùng
 Hoài nhân xứ thương tâm hung
 Thụ diệp thanh sương lý
 Cùng thanh tế vũ trung
 Sương phủ tàn hề dương liễu
 Vũ cứ tổn hề ngô đồng

- 255 鳥返高春
露下低叢
寒垣候虫
遠寺曉鐘
蟋蟀數聲雨
- 260 芭蕉一院風
風裂紙窗穿帳隙
月移花影上簾櫳
花前月照月自白
月下花開花自紅
- 265 月花花月兮影重重
花前月下兮心忡忡
- Điểu phản cao thung
Lộ há dê tùng
Hàn viên hậu trùng
Viễn tự hiểu chung
Tất suất số thanh vũ
Ba tiêu nhất viện phong
Phong liệt chỉ song xuyên trướng khích
Nguyệt di hoa ảnh thướng liêm lung
Hoa tiền nguyệt chiếu nguyệt tự bạch
Nguyệt hạ hoa khai hoa tự hồng
Nguyệt hoa hoa nguyệt hề ảnh trùng trùng
Hoa tiền nguyệt hạ hề tâm xung xung

八。失望 8. Thất Vọng

- 千般懶萬事慵
慵女工錦軸恥拋鴛對偶
慵婦巧金針羞刺蝶雌雄
- 270 慵粧對曉空施粉
慵語終朝悶倚窗
倚窗倚窗復倚窗
郎君去兮誰爲容
誰爲容兮空盤桓
- 275 郎君去兮隔重關
何啻天帝孫冷落泣銀渚
何啻姮娥婦淒涼坐廣寒
藉愁兮爲枕
煮悶兮爲餐
- 280 欲將酒制愁愁重酒無力
欲將花解悶悶壓花無顏
愁悶總爲愁悶誤
悶愁化作九泉灘
試瓊笙兮不成響
- 285 抱銀箏兮不忍彈
思遠塞兮行路難
念征夫兮囊索單
- Thiên ban lãn vạn sự dung
Dung nữ công cẩm trục sỉ phao uyên đôi ngẫu
Dung phụ xảo kim châm tu thích điệp thư hùng
Dung trang đối hiểu không thi phấn
Dung ngữ chung triều muộn ý song
Ý song ý song phục ý song
Lang quân khứ hề thủy vi dung
Thủy vi dung hề không bàn hoàn
Lang quân khứ hề cách trùng quan
Hà thí Thiên đế tôn lãnh lạc khắp Ngân Chử
Hà thí Hằng Nga phụ thê lương tọa Quảng Hàn
Tạ sầu hề vi chẩm
Chử muộn hề vi xan
Dục tương tửu chế sầu sầu trọng tửu vô lực
Dục tương hoa giải muộn muộn áp hoa vô nhan
Sầu muộn tổng vi sầu muộn ngộ
Muộn sầu hóa tác cửu tuyên than
Thí quỳnh sanh hề bất thành hưởng
Bảo ngân tranh hề bất nhẫn đàn
Tư viễn tái hề hành lộ nan
Niệm chinh phu hề nang tác đơn

鵲聲啼落關情淚
 樵鼓敲殘帶懨肝
 290 不勝憔悴形骸軟
 始覺睽離滋味酸

Quyên thanh đề lạc quan tình lệ
 Tiều cổ xao tàn đái bại can
 Bất thắng tiêu tụy hình hài nhuyễn
 Thủy giác khuê ly tư vị toan

九。望尋 9. Vọng Tầm

滋味酸兮酸更辛
 酸辛端的爲良人
 爲良人兮雙妾淚
 295 爲良人兮隻妾身
 妾身不到君征帳
 妾淚不到君征巾
 惟有夢魂無不到
 尋君夜夜到江津
 300 尋君兮陽台路
 會君兮湘水濱
 記得幾番歡會處
 無非一枕夢中春
 此身反恨不如夢
 305 隴水函關與子親
 夢去每憎驚更斷
 夢回又慮幻非真
 惟有寸心真不斷
 未嘗頃刻少離君
 310 心不離君未見君
 凭高幾度望征輪
 望君何所見
 江洲滿白蘋
 燕草披青縷
 315 秦桑染綠雲
 南來井邑半兵塵
 落日平沙鷺一群
 望君何所見
 官路短長亭
 320 雲間吳樹暗

Tư vị toan hề toan cánh tân
 Toan tân đoan đích vị lương nhân
 Vị lương nhân hề song thiếp lệ
 Vị lương nhân hề chích thiếp thân
 Thiếp thân bất đáo quân chinh trướng
 Thiếp lệ bất đáo quân chinh cân
 Duy hữu mộng hồn vô bất đáo
 Tầm quân dạ dạ đáo giang tân
 Tầm quân hề Dương Đài lộ
 Hội quân hề Tương thủy tân
 Ký đắc kỷ phiên hoan hội xứ
 Vô phi nhất chẩm mộng trung xuân.
 Thử thân phản hận bất như mộng
 Lũng Thủy, Hàm Quan dữ tử thân
 Mộng khứ mỗi tăng kinh cánh đoạn
 Mộng hồi hựu lự huyền phi chân
 Duy hữu thốn tâm chân bất đoạn
 Vị thường khoảnh khắc thiếu ly quân
 Tâm bất ly quân vị kiến quân,
 Bằng cao kỷ độ vọng chinh luân
 Vọng quân hà sở kiến
 Giang châu mãn bạch tân
 Yên thảo phi thanh lữ
 Tần tang nhiễm lục vân
 Nam lai tỉnh áp bán binh trần
 Lạc nhật bình sa lộ nhất quần
 Vọng quân hà sở kiến
 Quan lộ đoan trường đình
 Vân gian Ngô thọ ám

天際蜀山青
 北來禾黍半荒城
 微雨江樓笛一聲
 望君何所見
 325 崕山葉做堆
 自飛青野雉
 自舞隔江梅
 東去煙嵐慘不開
 西風飄薄鳥聲哀
 330 望君何所見
 河水曲如鉤
 長空數點雁
 遠浦一歸舟
 西去松楸接斷蕪
 335 行人微沒隔蒼洲
 望盡天頭又地頭
 幾日登樓更下樓
 凍雲阻盡相思眼
 何處玉關征戰陬

Thiên tế Thục sơn thanh
 Bắc lai hoà thữ bán hoang thành
 Vi vũ giang lâu địch nhất thanh
 Vọng quân hà sở kiến
 Không sơn diệp tố đôi
 Tự phi thanh dã trĩ
 Tự vũ cách giang mai
 Đông khứ yên lam thảm bất khai
 Tây phong phiêu bạc điều thanh ai
 Vọng quân hà sở kiến
 Hà thủy khúc như câu
 Trường không số điểm nhạn,
 Viễn phó nhất quy châu
 Tây khứ tùng thu tiếp đoạn vu
 Hành nhân vi một cách thương châu
 Vọng tận thiên đầu hựu địa đầu
 Kỳ nhật đặng lâu cánh há lâu
 Đông vân trở tận tương tư nhãn
 Hà xứ Ngọc quan chinh chiến trư

十。懷疑 10. Hoài Nghi

340 恨無長房縮地術
 恨無仙子擲巾符
 有心誠化石
 無淚可登樓
 回首長堤楊柳色
 345 悔教夫婿覓封侯
 不識離家千里外
 君心有似妾心不
 君心倘與妾心似
 妾亦於君何怨尤
 350 妾心如花常向陽
 只怕君心如流光
 流光一去不復照
 花爲流光黃又黃

Hận vô trường phòng súc địa thuật
 Hận vô tiên tử trịch cân phù
 Hữu tâm thành hóa thạch
 Vô lệ khả đặng lầu
 Hồi thủ trường đề dương liễu sắc
 Hối giao phu tế mịch phong hầu.
 Bất thức ly gia thiên lý ngoại
 Quân tâm hữu tự thiếp tâm phâu
 Quân tâm thảng dữ thiếp tâm tự
 Thiếp diệc ư quân hà oán vu
 Thiếp tâm như hoa thường hương dương
 Chỉ phạ quân tâm như lưu quang
 Lưu quang nhất khứ bất phục chiếu
 Hoa vị lưu quang hoàng hựu hoàng

花黃更向誰邊笑
 355 流光不肯一迴照
 黃花卻爲流光老
 黃花老兮落滿牆

Hoa hoàng cánh hướng thùy biên tiếu
 Lưu quang bất khǎng nhất hồi chiếu
 Hoàng hoa khước vi lưu quang lão
 Hoàng hoa lão hề lạc mãn tường

十一。憂老 11. Ưu Lão

花落如今經幾霜
 庭蘭兮已摘
 360 江藻兮又芳
 攝衣步前堂
 仰目觀天章
 織雲時彷彿
 北斗忽低昂
 365 河水翻明滅
 參躔乍現藏
 月照兮我床
 風吹兮我牆
 玉顏隨年削
 370 丈夫猶他方
 昔爲形與影
 今爲參與商
 君邊雲擁青絲騎
 妾處苔生嚮屨廊
 375 廊內春風日將歇
 可憐誤盡良時節
 良時節姚黃魏紫嫁東風
 良時節織女牛郎會明月
 昨日未笄西家娘
 380 今年已歸東鄰倩
 可怜兔守一空房
 年年誤盡良時節
 良時節兮忽如梭
 人世青春容易過
 385 況復是春悶未消秋恨續
 況復是合歡更少別愁多

Hoa lạc như kim kinh kỷ sương
 Đình lan hề dĩ trích
 Giang tảo hề hựu phương
 Nhiếp y bộ tiền đường
 Ngưỡng mục quan thiên chương
 Tiêm vân thời phỏng phát
 Bắc đẩu hốt đê ngang
 Hà thủy phiên minh diệt
 Sâm triền sạ hiện tàng
 Nguyệt chiếu hề ngã sàng
 Phong xuy hề ngã tường
 Ngọc nhan tuy niên tước
 Trọng phu do tha phương
 Tích vi hình dữ ảnh
 Kim vi Sâm dữ Thương
 Quân biên vân ủng thanh ty kỵ
 Thiếp xứ đài sinh Hưởng điệp lang
 Lang nội xuân phong nhật tương yết
 Khả liên ngộ tận lương thời tiết
 Lương thời tiết Diêu hoàng Nguy tử giá Đông phong
 Lương thời tiết Chức nữ Ngưu lang hội minh nguyệt
 Tạc nhật vị kê Tây gia nương
 Kim niên dĩ quy Đông lân thiển
 Khả linh thố thủ nhất không phòng
 Niên niên ngộ tận lương thời tiết
 Lương thời tiết hề hốt như thoa
 Nhân thế thanh xuân dung dị qua
 Huống phục thị xuân muộn vị tiêu thu hận tục
 Huống phục thị hợp hoan cánh thiếu biệt sầu đa

- 別愁秋恨兩相磨
 蒲柳青青能幾何
 空漢惜淚咨嗟
 390 只怕白到文君頭空嘆惜
 只恐花到潘郎鬢浪咨嗟
 嘆惜何以爲
 顏色猶紅如嫩花
 咨嗟何以爲
 395 光陰一擲無回戈
 咨命薄惜年花
 紛紛少婦幾成蟠
 香閣重懷陪笑臉
 花樓尙記解香羅
 400 恨天不與人方便
 底事到今成坎珂
 坎珂坎珂知奈何
 爲妾嗟兮爲君嗟
- Biệt sầu thu hận lưỡng tương ma
 Bô liễu thanh thanh năng kỷ hà
 Không thán tích lệ tư ta
 Chi phạ bạch đầu Văn Quân đầu không thán tích
 Chi khủng hoa đáo Phan lang mấn lãng tư ta
 Thán tích hà dĩ vi
 Nhan sắc do hồng như nộn hoa
 Tư ta hà dĩ vi
 Quang âm nhất trịch vô hồi qua
 Tư mệnh bạc tích niên hoa
 Phân phân thiếu phụ kỷ thành bà
 Hương các trùng hoài bồi tiếu kiễm
 Hoa lâu thượng ký giải hương la
 Hận thiên bất dữ nhân phương tiện
 Đễ sự đáo kim thành khảm kha
 Khảm kha khảm kha tri nại hà
 Vị thiếp ta hề vị quân ta

十二。願約 12. Nguyên Ước

- 君不見野外雙鴛鴦
 405 甘心不忍兩分張
 又不見樑間雙燕燕
 白首何曾忘眷戀
 鵝鵝也無情
 比翼相隨過一生
 410 蛩蛩也無知
 並驅到老不相違
 路柳曾傳連理處
 池蓮亦有並頭時
 負蟹兮馭驢
 415 抱蘿兮菟絲
 何人生之相違
 嗟物類之如斯
 安得在天爲比翼鳥
- Quân bất kiến dã ngoại song uyên ương
 Cam tâm bất nhẫn lưỡng phân trương
 Hựu bất kiến lương giang song yển yển
 Bạch thủ hà tăng vong quyến luyến
 Kiêm kiêm dã vô tình
 Tỷ dục tương tùy quá nhất sinh
 Cùng cùng dã vô tri
 Tịnh khu đảo lão bất tương vi
 Lộ liễu tăng truyền liên lý xứ
 Trì liên diệp hữu tịnh đầu thời
 Phụ quyết hề cự hư
 Bào la hề thố ty
 Hà nhân sinh chi tương vi
 Ta vật loại chi như tư
 An đắc tại thiên vi tỷ dục điều

	在地爲連理枝	Tại địa vi liên lý chi
420	寧甘死相見	Ninh cam tử tương kiến
	不忍生相離	Bất nhẫn sinh tương ly
	雖然死相見	Tuy nhiên tử tương kiến
	曷若生相隨	Hạt nhược sinh tương tùy
	安得君無老日	An đắc quân vô đáo lão nhật
425	妾常少年	Thiếp thường thiếu niên
	願爲影兮隨君邊	Nguyện vi ảnh hề tùy quân biên
	君有行兮影不遠	Quân hữu hành hề ảnh bất viễn
	君依光兮妾如願	Quân y quang hề thiếp như nguyện
	願君許國心如丹	Nguyện quân hứa quốc tâm như đan
430	願君庇民身如鐵	Nguyện quân tỳ dân thân như thiết
	饑來吞下月氏頭	Cơ lai thôn hạ Nhục Chi đầu
	渴來飲下單于血	Khát lai ẩm hạ Thiên Vu huyết

十三。懇求 13. Khẩn Cầu

	何幸期門鋒刃中	Hà hạnh Kỳ môn phong nhẫn trung
	老天著意護英雄	Lão thiên trước ý hộ anh hùng
435	護英雄百戰功	Hộ anh hùng bách chiến công
	長驅駟馬靜關東	Trường khu tứ mã tịnh quan Đông
	關東關北休傳箭	Quan Đông Quan Bắc hưu truyền tiễn,
	山尾山頭早掛弓	Sơn vĩ sơn đầu tảo quải cung
	捷色旌旗辭塞月	Tiếp sắc tinh kỳ từ tái nguyệt
440	凱歌將士背邊風	Khải ca tướng sĩ bối biên phong
	勒詩兮燕然石	Lặc thi hề Yên Nhiên thạch
	獻馘兮未央宮	Hiển quắc hề Vị Ương cung
	未央宮兮向天朝	Vị Ương cung hề hướng thiên triều
	挽銀河兮洗刀弓	Vãn Ngân hà hề tẩy đao cung
445	詞人刪下平淮頌	Từ nhân san hạ Bình Hoài tụng
	樂府歌傳入漢謠	Nhạc phủ ca truyền nhập Hán dao
	凌煙閣兮秦叔寶	Lăng Yên các hề Tần Thúc Bửu
	麒麟台兮霍嫖姚	Kỳ Lân đài hề Hoắc Phiêu Diêu
	天長地久茅苴券	Thiên trường địa cửu mao thư khoán
450	子蔭妻封爵祿標	Tử âm thê phong tước lộc tiêu

有愁兮此日
 得意兮來時
 妾非蘇家癡心婦
 君亦洛陽好男兒
 455 歸來倘佩黃金印
 肯學當年不下機
 願爲君兮解征衣
 願爲君兮捧霞卮
 爲君梳櫛雲鬢髻
 460 爲君粧點玉臙脂
 取君看兮舊淚帕
 訴君聽兮舊情詞
 舊情詞兮換新聯
 語新話舊兮酒杯前
 465 淺斟兮慢慢
 底唱兮連連
 斟不斟兮蒲城釀
 唱不唱兮紫驪篇
 願斟九醞兮唱雙聯
 470 與君整頓兮舊姻緣
 交頸成雙到老天
 償了功名離別債
 相憐相守太平年
 太平年願君止戈置
 475 若然此別妾何淚
 將會之期將寄言
 嗟乎丈夫當如是

Hữu sầu hề thử nhật
 Đắc ý hề lai thời
 Thiếp phi Tô gia si tâm phụ
 Quân diệc Lạc dương hảo nam nhi
 Quy lai thảng bội hoàng kim ấn
 Khẳng học đương niên bất há ky
 Nguyên vi quân hề giải chinh y
 Nguyên vi quân hề bồng hà chi
 Vi quân sơ trát vân hoàn ké
 Vi quân trang điểm ngọc yên chi
 Thử quân khan hề cựu lệ phạ
 Tố quân thính hề cựu tình từ
 Cựu tình từ hề hoán tân liên
 Ngữ tân thoại cựu hề tửu bôi tiền
 Thiển châm hề mạn mạn
 Đề xướng hề liên liên
 Châm bát châm hề Bồ thành nhượng
 Xướng bát xướng hề Tử lưu thiên
 Nguyên châm cửu uẩn hề xướng song liên
 Dữ quân chỉnh đốn hề cựu nhân duyên
 Giao kinh thành song đáo lão thiên
 Thường liễu công danh ly biệt trái
 Tương liên tương thủ thái bình niên
 Thái bình niên nguyên quân chỉ qua trí
 Nhược nhiên thử biệt thiếp hà lệ
 Tương hội chi kỳ tương ký ngôn
 Ta hồ trọng phụ đương như thị

Chú Thích

1. Các tiêu đề 1-13 và ngắt dòng theo Hoàng Xuân Hãn, *Chinh Phụ Ngâm Bị Khảo*.
2. Chữ Việt được đánh dấu trên *nguyên âm* thay vì trên *bán âm* theo Nguyễn Đình Hoà và Phạm Văn Hải.

Thí dụ 1: Trong chữ “hoà”, o là *bán âm*, a là *nguyên âm*, nếu đánh dấu trên mẫu tự o theo lối xưa: “hò-a” không phát đúng âm của chữ.

Thí dụ 2: Trong chữ “hải”, a là *nguyên âm*, i là *bán âm*; dấu được đánh trên *nguyên âm* a.

Thí dụ 3: Trong chữ “thúy”, u là *bán âm*, y là *nguyên âm*; như thí dụ 1, “thú-y” không phát đúng âm của chữ.
3. Nguyễn Hữu Vinh chuyển nhập chữ Hán.
Nguyễn Phương Lan chuyển nhập chữ Hán-Việt (QN).
4. Lê Văn Đăng hiệu đính, phối hợp Hán-QN, so với các bản chữ Hán:
 - 隆和號 Long Hoà Hiệu (1902) [tức bản Vũ Hoạt 武活].
 - 柳文堂 Liễu Văn Đường [tư liệu của Nguyễn Đình Hoà; bản do Trần Huy Bích chụp từ thư viện SIU; bản do Lê Sơn Thanh chụp từ thư viện gia đình Hoàng Xuân Hãn].
 - 觀文堂 Quán Văn Đường [tư liệu của Đoàn Khoách].
 - 長盛堂 Trường Thịnh Đường [bản do Đặng Thế Kiệt chụp từ thư viện quốc gia Pháp (BNF)].
 - Hoàng Xuân Hãn, *Chinh Phụ Ngâm Bị Khảo*, Minh Tân Paris 1953.
 - Lạc Thiện, *Chinh Phụ Ngâm*, Saigon 1994.
 - Nguyễn Đỗ Mục, *Chinh Phụ Ngâm Khúc Dẫn Giải*, Tủ sách Tao Đàn 1942 [Microfilm UW A9941; bản do Trần Huy Bích chụp từ thư viện SIU].
 - Takeuchi, *Chinh Phụ Ngâm Khúc*, Tokyo 1984 [bản do Nguyễn Hữu Vinh chụp từ một thư viện ở Taiwan, bản gốc do Nguyễn Đình Hoà đề tặng].
 - Tôn Thất Lương, *Chinh Phụ Ngâm Khúc*, Tân Việt Saigon 1950.
5. Tự Điển tham khảo:
 - *Hán Việt Tự Điển*, Thiều Chửu, Đuốc Tuệ Hanoi 1942.
 - *Hán Việt Tự Điển*, Trần Văn Chánh, Saigon 1999 [do Nguyễn Văn Sâm mang qua Mỹ từ Saigon, gởi tặng]
 - *Việt Nam Tự Điển*, Khai Trí Tiến Đức Hiệp hội, Văn Mới Saigon Hanoi 1954 [phần thưởng danh dự 1956 của Nguyễn Thị Sinh, trường Gia Long, do Tổng Thống VNCH tặng].
 - *Hán Việt Từ Điển*, Đào Duy Anh, Minh Tân Paris 1951.
 - 康熙字典
 - 辭海
6. Sửa lỗi:
 - Đoàn Khoách
 - Nguyễn Hữu Vinh
 - Lê Văn Đăng

Draft 7A